

INSTITUTIONEN FÖR PEDAGOGIK OCH SPECIALPEDAGOGIK

LLI302 Teoretiska perspektiv på språk- och begreppsutveckling i relation till intellektuell funktionsnedsättning, 15 högskolepoäng

Theoretical perspectives on language and communication concerning intellectual disability, 15 credits

Avancerad nivå / Second Cycle

Litteraturlista för LLI302, gällande från och med vårterminen 2024

Litteraturlistan är fastställd av Institutionen för pedagogik och specialpedagogik 2023-11-20 att gälla från och med 2024-01-15.

Se bilaga.

LLI302, Teoretiska perspektiv på språk- och begreppsutveckling i relation till barn och elever med intellektuell funktionsnedsättning, 15 hp

Theoretical Perspectives on Language and Communication concerning pupils with Intellectual Disability, 15 credits

Avancerad nivå/Second Cycle

Litteraturlista

Obligatorisk litteratur

- Adelmann, K. (2009). *Konsten att lyssna. Didaktiskt lyssnande i skola och utbildning*. Studentlitteratur. (250 s.)
- Ainsworth, M.K., Evmenova, A.S., Behrmann, M., & Jerome, M. (2016). Teaching phonics to groups of middle school students with autism, intellectual disabilities and complex communication needs. *Research in Developmental Disabilities*, 56, 165-176.
<https://doi.org/10.1016/j.ridd.2016.06.001> (12 s.)
- Aspeflo, U., & Almsenius, E. (2019). *I relation till lärande – kommunikationsstöd i undervisningen*. Aspeflo & Klamas AB. (197 s.)
- Barlott, T., Aplin, T., Catchpole, E., Kranz, R., Le Goullon, D., Toivanen, A., & Hutchens, S. (2020). Connectedness and ICT: Opening the door to possibilities for people with intellectual disabilities. *Journal of Intellectual Disabilities*, 24(4), 503-521. (19 s.)
<https://doi.org/10.1177/1744629519831566>
- Bjørndal, C.R.P. (2017). *Konstruktiva stödsamtal: perspektiv och redskap vid handledning, rådgivning, mentorskap och coachning*. Liber. (del 1, s 11-124; 114 s.)
- Bjørndal, C.R.P. (2018). *Det värderande ögat* (2 uppl.). Liber. (192 s.)
- Bunning, K., Smith, C., Kennedy, P., & Greenham, C. (2013). Examination of the communication interface between students with severe to profound and multiple intellectual disability and educational staff during structured teaching sessions. *Journal of Intellectual Disability Research*, 57(1), 39-52. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2788.2011.01513.x> (14 s.)
- Greene, R.W. (2017). *Hitta rätt: en lösningsfokuserad samarbetsmetod för skolan*. Studentlitteratur. (203 s.)

- Imms, C., Adair, B., Keen, D., Ullenhag, A., Rosenbaum, P., & Granlund, M. (2015). Participation: A systematic review of language, definitions, and constructs used in intervention research with children with disabilities. *Developmental Medicine and Child Neurology*, 58(1), 29-38.
<http://doi.org/10.1111/dmcn.12932> (9 s.)
- Johnels, L., Vehmas, S., & Wilder, J. (2021). Musical interactions with children and young people with severe or profound intellectual and multiple disabilities: a scoping review. *International Journal of Developmental Disabilities*, 69(4), 487-504.
<https://doi.org/10.1080/20473869.2021.1959875> (16s.)
- Morin, K., Ganz, J., Gregori, E., Foster, M., Gerow, S., Genç-Tosun, D., & Hong, E. (2018). A systematic quality review of high-tech AAC interventions as an evidence-based practice. *Augmentative and Alternative Communication*, 34(2), 104-117. (13 s.)
<http://doi.org/10.1080/07434618.2018.1458900>
- Karlsudd, P. (2015). *Det tårdränkta barnet: min berättelse om att bli pappa till ett barn med utvecklingsstörning*. Palmkron. (102 s.)
- Lindblad, I. (2013). *Mild intellectual disability: diagnostic and outcome aspects*. [Doktorsavhandling, Göteborgs Universitet]. (Kappan läses, 93 s.)
https://gupea.ub.gu.se/bitstream/handle/2077/34073/gupea_2077_34073_1.pdf?sequence=1
- Ljungblad, A.-L. (2018). *Relationellt lärarskap: och pedagogiska möten*. Studentlitteratur. (174 s.)
- Reichenberg, M. (2017). The representation of type of disability, ethnicity and age and how these are associated with participation in textbooks. *Journal of Special Education and Rehabilitation*, 18(3-4), 72-90. <https://doi.org/10.19057/jser.2017.27>. (18 s.)
- Rensfeldt Flink, A. (2022). *Children with severe/profound intellectual and multiple disabilities – characteristics and communication interventions*. [Doktorsavhandling, Göteborgs Universitet].
<https://gupea.ub.gu.se/bitstream/handle/2077/72058/Thesis%20ARF.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (Kappan läses, 99 s.)
- Rosendahl, J. (2022). *Inflytande och delaktighet för unga vuxna som har intellektuell funktionsnedsättning - i lokalsamhällets sociala arenor och demokratiska processer*. [Doktorsavhandling, Stockholms Universitet]. (21-32, 80-88) (20 s.)
<http://su.diva-portal.org/smash/get/diva2:1694980/FULLTEXT01.pdf>
- Schalock, R. (2011). The evolving understanding of the construct of intellectual disability. *Journal of Intellectual & Developmental Disability*, 36(4), 227-237.
<https://doi.org/10.3109/13668250.2011.624087> (11 s.)
- Söderman, L., & Nordlund, M. (red.) (2019). *Omsorgsboken – möjligheter och svårigheter vid intellektuell funktionsnedsättning* (6 uppl.). Liber. (276 s.)
- Szönyi, K., & Söderqvist Dunkers, T. (2015). *Delaktighet – ett arbetssätt i skolan*. Specialpedagogiska skolmyndigheten. <https://webbutiken.spsm.se/delaktighet-ett-arbetsatt-i-skolan/> (67 s.)

- Tegler, H. (2020). *Social interaction involving non-speaking children with severe cerebral palsy and intellectual disability. The role of communication partners and speech generating devices.* [Doktorsavhandling, Uppsala Universitet]. (Kappan läses, 126 s.)
<http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1392438/FULLTEXT01.pdf>
- Thunberg, G. (2011). *AKK – Alternativ och Kompletterande Kommunikation för personer med autism.* Habilitering och Hälsa, SLL. <https://docplayer.se/85796-Akk-alternativ-ochkompletterande-kommunikation.html> (31 s.)
- Thunberg, G., Carlstrand, A., Claesson, B., & Rensfeldt Flink, A. (2011). *KomIgång – en föräldrakurs om kommunikation och kommunikationsstöd. Kursbok.* Dart. Kan beställas via <https://www.akktiv.se/publikationer/> (Länkar till en externa sida.)

Obligatorisk valbar litteratur

- Craven, R.G., Morin, A., Tracy, D., Parker, P., & Zhong, H. (Red.). (2015). *Inclusive education for students with intellectual disabilities* (vol. 9: International advances in education: Global initiatives for equity and social justice). Information Age Publishing (332 s; minst ett kapitel)

Därutöver tillkommer egen vald litteratur i samråd kursens lärare (ca 200 s.)

Referenslitteratur/Valbar

- Alexandersson, U. (2011). Inclusion in practice: Sofia's situations for interaction. *International Journal of Special Education* 26(3), 114-123. (15 sid).
- Alfredsson Ågren, K. (2020). *Internet use and digital participation in everyday life. Adolescents and young adults with intellectual disabilities.* [Doktorsavhandling, Linköpings universitet]
<http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1458066/FULLTEXT01.pdf>
- Arvidsson, J. (2016). *Sysselsättning och social rättvisa. En nationell registerstudie om 12 269 unga vuxna med intellektuell funktionsnedsättning.* [Doktorsavhandling, Högskolan i Halmstad].
<http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:920464/FULLTEXT03.pdf>
- Boström, P., & Broberg, M. (2017). Protection and restriction: A mixed-methods study of self-reported well-being among youth with intellectual disabilities. *Journal of Applied Research in Intellectual Disabilities*, 31(1), e164-e176. <https://doi.org/10.1111/jar.12364>
- Brodin, J. (2008). *Att tolka barns signaler: lek och kommunikation hos barn med flerfunktionshinder.* Gleerup.
- Gärdenfors, P. (2010). *Lusten att förstå. Om lärande på människans villkor.* Natur och kultur.
- Heide, E. (2019). *Bättre samspel med socialt bildstöd: handbok för förskola och skola.* Studentlitteratur. (120 s.)

- Heister Trygg, B., & Andersson, I. (2009). *Alternativ och kompletterande kommunikation (AKK) i teori och praktik*. Södra regionens kommunikationscentrum, SÖK.
- Klefbeck, K. (2022) *Att få tillträde till lärprocesser. Professionell utveckling för lärare som undervisar elever med intellektuell funktionsnedsättning och autism i grundsärskolan*. [Doktorsavhandling, Malmö Universitet].
<http://mau.diva-portal.org/smash/get/diva2:1658491/FULLTEXT01.pdf>
- Ljungblad, A. (2016). *Takt och hållning: en relationell studie om det oberäkneliga i matematikundervisningen*. [Doktorsavhandling, Göteborgs universitet].
- Luthra, R, Högdin, S., Westberg, N., & Tideman, M. (2018). After upper secondary school: Young adults with intellectual disability not involved in employment, education or daily activity in Sweden. *Scandinavian Journal of Disability Research*, 20(1), 50-61.
<https://doi.org/10.16993/sjdr.43>
- Martinsson Niva, M. (2016). *Det demokratiska uppdraget - en utmaning för pedagogen i grundsärskolan? En studie om elevinflytande i träningsskolan där TAKK används som kommunikationsverktyg*. [Licentiatavhandling, Umeå Universitet].
- McCormack, J., McLeod, S., McAllister, L., & Harrison, L. J. (2010). My speech problem, your listening problem, and my frustration: The experience of living with childhood speech impairment. *Language, Speech, and Hearing Services in School*, 41, 379-392.
[https://doi.org/10.1044/0161-1461\(2009/08-0129\)](https://doi.org/10.1044/0161-1461(2009/08-0129))
- Mineur, T., Bergh., S., & Tideman, M. (2009). *Livssituationen för unga vuxna med lindrig utvecklingsstörning: [en kunskapsöversikt baserad på skandinavisk forskning 1998-2009]*. Handikapp & habilitering, Stockholms läns landsting.
- Molin, M. (2004). *Att vara i särklass – om delaktighet och utanförskap i gymnasiesärskolan*. [Doktorsavhandling, Linköpings universitet]. <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:20962/FULLTEXT01.pdf>
- Molin, M. (2008). *Delaktighet i olika världar – om övergången mellan gymnasiesärskola och arbetsliv*. Högskolan Väst 2008:01.
- Nilsson, K. (2022). *Words don't come easy. Decoding and reading comprehension difficulties in adolescents with intellectual disability*. [Doktorsavhandling <https://liu.diva-portal.org/smash/get/diva2:1710875/FULLTEXT01.pdf>]
- Nordberg, A. (2015). *Speech, language and communicative ability in school-aged children with cerebral palsy and speech impairment*. [Doktorsavhandling, Göteborgs universitet].
- Normell, M. (2011). *Pedagog i en förändrad tid – om grupphandledning och relationer i skolan*. Studentlitteratur.
- Rosenqvist, J. (2007). *Specialpedagogik i mångfaldens Sverige: Om elever med annan etnisk bakgrund än svensk i särskolan*. Specialpedagogiska institutet. <http://www.spsm.se>

- Szönyi, K., & Söderqvist Dunkers, T. (2015). *Där man söker får man svar: delaktighet i teori och praktik för elever med funktionsnedsättning* (2 uppl.). Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM). <https://webbutiken.spsm.se/dar-man-soker-far-man-svar/>
- Thunberg, G. (2007). *Using speech-generating devices at home. A study of children with autism spectrum disorders at different stages of communication development*. [Doktorsavhandling, Göteborgs universitet].
- Thunberg, G. (2015). Kommunikationshjälpmedel. I K.-A Bottegaard Næss & A. V. Karlssen (Red.). *God kommunikasjon med ASK-brukere*. Fakkbokforlaget.
- Wennberg, B. (2019). *Keeping track of time. Daily time management, participation and time-related interventions for children, adolescents, and young adults with neurodevelopmental disorders*. [Doktorsavhandling, Linköpings universitet]. <http://liu.diva-portal.org/smash/get/diva2:1371347/FULLTEXT01.pdf>
- Wester Oxelgren, U. (2019). *Intellectual disability and coexisting Autism and ADHD in Down syndrome - a population-based study*. [Doktorsavhandling, Uppsala Universitet]. <http://uu.diva-portal.org/smash/get/diva2:1304705/FULLTEXT01.pdf>